



**Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра кримінального права,
кримінального процесу та
криміналістики**



Силабус курсу

КРИМІНОЛОГІЯ

Обсяг	90 годин/3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	1 (осінній) 2026-2027 навч. рік
Дні, час, місце	За розкладом http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny
Викладач (-і)	Орловський Богдан Михайлович, д.ю.н., професор
E-mail	b.orlovskiy@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб.31
Консультації	Очні: понеділок, 14.00-16.00, за попередньою домовленістю – через платформу Zoom

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – це теоретичні та практичні знання про злочинність, її структуру та динаміку, особу злочинця, детермінанти (причини і умови) скоєння злочинів, заходи протидії, запобігання та профілактики злочинності.

Пререквізити: опануванню навчальної дисципліни «Кримінологія» передує вивчення таких дисциплін, як «Соціологія», «Статистика», «Психологія».

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають комплексні кримінологічні знання про злочинність та її детермінанти, сформулюють практичні навички та вміння правильно застосовувати заходи запобігання, протидії та профілактики різним видам злочинності.

Мета курсу - підготовка до практичної та наукової діяльності здобувачів як

висококваліфікованих спеціалістів; формування практичних навичок щодо застосування кримінологічних знань у сфері протидії злочинності; формування цілісного уявлення про структуру злочинності та поглиблене вивчення її різновидів.

Завдання дисципліни:

- засвоєння предмету, системи, об'єктів та методів кримінології, методології кримінологічних досліджень;
- ознайомлення із специфічними характеристиками, елементами і закономірностями розвитку злочинності як динамічного соціального явища;
- формування кваліфікованого уявлення про історичні передумови становлення та розвитку кримінології, задачі та значення сучасної кримінологічної науки, її методологічну основу;
- засвоєння системи детермінант (причин та умов) виникнення злочинності;
- формування практичних навичок щодо застосування законодавства про запобігання і профілактику злочинності та окремих її різновидів;
- сприяння розвитку самостійності мислення у правозастосовній сфері;
- засвоєння базової кримінологічної лексики і термінології, формування правової культури.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: поняття, предмет, методологію та структуру кримінології як навчальної дисципліни та науки; злочинність, вчення про неї, її основні характеристики та види; кримінологічні вчення про особу злочинця (кримінального правопорушника) та особу потерпілого (жертви), систему ознак, що характеризують цих суб'єктів; причини та умови (детермінанти) злочинності, а також обставини, що сприяють скоєнню кримінальних правопорушень (злочинів); методи та форми запобігання і профілактики окремих різновидів злочинності.

вміти: виокремлювати кримінологію від інших кримінально-правових дисциплін за предметом і методом правового регулювання; характеризувати основні показники злочинності (стан, рівень, структуру, динаміку); на практичному рівні описати кримінологічну характеристику особи злочинця та жертви злочину, причини та умови, що призвели до скоєння конкретного злочину; формулювати та аналізувати заходи запобігання і профілактики окремих різновидів злочинів, їхню практичну реалізацію; здійснювати аналіз криміногенної ситуації, що виникає у певному регіоні на основі існуючих статистичних показників, надавати прогнози щодо її розвитку.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16/14 год.) та практичних занять (6/4 год.), організації самостійної роботи студентів (60/80 год.). Години вказано відповідно для очної (денної) та заочної форм навчання.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій, підготовка та захист рефератів;
- наочні методи: демонстрування у вигляді роздаткового матеріалу, презентація результатів власних досліджень;
- практичні методи: розв'язання задач, виконання ситуаційних вправ / обговорення проблемних ситуацій, ділові ігри, підготовка і виступи з доповідями, обговорення доповідей.

Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Поняття, історія, методологічні основи та предмет кримінології.
- Тема 2. Злочинність, її різновиди та основні характеристики.
- Тема 3. Кримінологічне вчення про особу злочинця та жертву злочину.
- Тема 4. Кримінологічна характеристика причин та умов злочинності.
- Тема 5. Протидія злочинності. Запобігання і профілактика злочинності.
- Тема 6. Насильницька злочинність.
- Тема 7. Кримінологічні аспекти наркозлочинності та проституції.
- Тема 8. Економічна та корупційна злочинність.
- Тема 9. Організована злочинність. Участь неповнолітніх у злочинності.
- Тема 10. Пенітенціарна злочинність.
- Тема 11. Екологічна злочинність.

Перелік рекомендованої літератури

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, ратифікована Постановою ВР від 25.04.1991 року № 1000-12. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096.
2. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України, 2001, № 25-26. Ст. 131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий Законом України № 4651-VI від 13.04.2012 року. Відомості Верховної Ради України, 2013. № 9-10, № 11-12, № 13. Ст. 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
4. Кримінально-виконавчий кодекс України: прийнятий Законом України № 1129-IV від 11.07.2003 року. Відомості Верховної Ради України, 2004. № 3-4. Ст. 21. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15>.
5. Кримінологія : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни для студентів денного (заочного) відділення економіко-правового факультету спеціальності 081 «Право» рівня вищої освіти: перший бакалаврський / укладач Б.М. Орловський; Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, Економ.-прав. ф-т. Одеса : ОНУ, 2020. 86 с.
6. Кримінологія. Навчальний посібник для підготовки до іспитів / За ред. Д.Л. Тупчієнко. Київ : ЦУЛ, 2020. 240 с.

7. Кримінологія : навчальний посібник-практикум (для здобувачів вищої освіти, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти (081 «Право», 262 «Правоохоронна діяльність») / За заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2020. 332 с.
8. Кримінологія : навчально-методичний посібник для студентів денного (заочного) відділення економіко-правового ф-ту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / Б.М. Орловський. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 150 с.
9. Кримінологія : підручник / О.М. Джужа, В.В. Василевич, В.В. Черней, С.С. Чернявський та ін. ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.В. Чернея ; за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. О.М. Джужі. Київ : Національна академія внутрішніх справ, 2020. 612 с.
10. Кримінологія : підручник / за ред. І.Г. Богатирьова. Київ : ВД «Дакор», 2019. 352 с.
11. Орловський Б.М. Детермінанти насильницьких статевих злочинів у кримінологічній науці. Право і суспільство. 2020. № 2. Ч. 3. С. 44-50.
12. Орловський Б.М., Фокін А.С. Кримінологічний підхід до вивчення детермінант вчинення самогубства та суїцидальної поведінки особи. Право і суспільство. 2020. № 2. Ч. 3. С. 36-43.
13. Орловський Б.М., Комзюк А.Т., Орловський Р.С., Родіонова Т.В. Contemporary forms and methods of counteracting narcotization of the youth. Amazonia Investiga. Volume 9. Issue 28. 2020. P. 377-385.
14. Орловський Б.М., Осадча І.А. Кримінологічні та кримінальні аспекти безгосподарського використання земель. Правова держава. 2023. № 50. С. 63-71.
15. Орловський Б.М., Осадча І.А. Кримінологічні особливості професійної злочинності. Правова держава. 2024. № 55. С. 187-196.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи **поточного контролю**: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання доповідей та аналітичних оглядів.

Періодичний контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання:

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 4

- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
--	------------

Розподіл балів за темами:

Поточний контроль											Сума балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			Змістовий модуль № 3				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	
0-11	0-11	0-6	0-6	0-6	0-11	0-11	0-11	0-11	0-7	0-9	100

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей за тематикою навчальної дисципліни (до 10 балів) або за підготовку та опублікування наукової статті у періодичних виданнях України категорії Б (до 20 балів). Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах.

Самостійна робота здобувачів.

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді та аналітичні огляди за визначеними темами. Доповіді/аналітичні огляди подаються через Google Клас. Доповіді/аналітичні огляди мають бути написані у науковому стилі, оформлюються 14 шрифтом, 1 міжрядковий інтервал, обов'язково мають містити власні висновки та пропозиції, а також посилання на використані джерела. Обсяг роботи – до трьох сторінок формату А4. Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоечасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

За підсумками змістового модуля здобувачі готуються до проведення тестування. До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до друку тез доповідей та наукових статей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується *Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова* (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua)).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих

випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються *Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ*

(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osv_it_procesu_2024.pdf).



Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра обліку і фінансів



Силабус курсу

ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ

Обсяг	90 годин/3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	1 (осінній), 2026-2027 навч. рік
Дні, час, місце	За розкладом http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny
Викладач (-і)	Осадчук Світлана Вікторівна, к.держ.упр., доцент https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/kafedra-obliku-i-finansiv/spivrobotnyky/5488-osadchuk-svitlana-viktorivna
E-mail	osadchuk.svitlana@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб.53а
Консультації	За графіком консультацій https://drive.google.com/drive/folders/1mlnf_OGeeyNGhrNfUtALb42Y856TC72v

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Google Meet, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни –вивчення теоретичних і практичних аспектів щодо здійснення заходів з регулювання соціально-економічних процесів у країні на основі використання інструментів оподаткування.

Пререквізити: опанування початкових знань з економіки та базових знань з математики.

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають знання щодо основ оподаткування. Опанування даної дисципліни сприятиме кращому розумінню таких дисциплін, як податкова система, бюджетна система, оподаткування галузей економіки.

Метою викладання дисципліни «Основи оподаткування» формування системи загальних теоретичних знань щодо оподаткування в державі.

Завдання дисципліни:

- засвоєння теоретичних основ щодо основ оподаткування;
- вивчення історичних засад виникнення податків в Україні і загалом у світі;
- вивчення організаційних та правових засад теорії оподаткування;
- вивчення основ податкової культури;
- набуття необхідних знань основних теорій оподаткування; економічного змісту податків; елементів податку та методів оподаткування;
- засвоєння теоретичних основ стягнення податків в державі.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: сутність оподаткування, нормативно-правову базу з основ податків; історичний розвиток оподаткування в світі, історичні засади становлення оподаткування в Україні; основні теорії оподаткування; економічний зміст податків; елементи податку та методи оподаткування; основи податкової культури держави; організацію податкової роботи; основні напрями сучасної податкової політики держави.

вміти: використовувати систему знань про: основи оподаткування; опрацювати законодавчі та нормативні джерела з питань оподаткування; визначати суб'єктів та об'єкти оподаткування; визначити базу оподаткування; виконувати розрахунки, пов'язані з визначенням і нарахуванням податків і зборів здійснювати аналіз сучасної податкової політики на прикладі конкретних ситуацій.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

- У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:
- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);
- практичні методи: обговорення проблемних ситуацій, виконання ситуаційних вправ та практичних завдань,

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Історичні засади виникнення оподаткування.

Тема 2. Розвиток оподаткування в Україні; історичні засади

- Тема 3. Елементи податку та методи оподаткування .
Тема 4. Економічний зміст податків
Тема 5. Класифікація податків
Тема 6. Основи податкової політики держави
Тема 7. Податкова культура.
Тема 8. Організація податкової роботи в державі

Перелік рекомендованої літератури

1. Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Мельничук І.В. Основи обліку і оподаткування: підручник (е-видання). Тернопіль. ЗУНУ, 2023, 565 с.
2. Матвійчук Н. М. Податкова система: конспект лекцій (електронне видання). Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 130 с.
3. Основи оподаткування: навчальний посібник / Андрущенко В. Л., Панура Ю. В., Швабій К. І. та ін.; за заг. ред. д.е.н, проф. Андрущенко В. Л. Ірпінь : Видавництво УДФСУ, 2018. 134 с.
4. Податкове право України : навч. посіб. / [Сопільник Р. Л., Ковалів М. В., Проць І.М. та ін.]. Львів : СПОЛОМ, 2023. 362 с.
5. Теорія оподаткування : навч. посіб. [Електронний ресурс] / А.А.Макурін ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2018. 75 с.
6. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання :

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 3
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 2
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 20

Розподіл балів за темами:

Поточний та періодичний контроль								Аналітична довідка	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5		100 балів
Контрольна робота * за змістовним модулем 1: 0 - 20				Контрольна робота * за змістовним модулем 2: 0 – 20				0-20	

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей за тематикою навчальної дисципліни (до 10 балів). Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах.

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді за визначеними темами, готуються до поточного та періодичного тестування.

Аналітична довідка - індивідуальна робота невеликого обсягу (до 3-х сторінок) що передбачає аналіз по конкретному питанню із обов'язковим застосуванням статистичного матеріалу, визначення проблем, здійсненням узагальнення та висновків.

За підсумками змістового модуля здобувачі готуються до проведення тестування. До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до друку тез доповідей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати

контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова \(polozhennya-antiplagiat-2021.pdf \(onu.edu.ua\)\)](#).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ](#).



Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра обліку і фінансів



Силабус курсу

ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ

Обсяг	90 годин /3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	1 (осінній), 2026-2027 навч. рік
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Бутенко Вікторія Василівна, к.е.н., доцент https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/kafedra-obliku-i-finansiv/spivrobotnyky/4420-butenko-viktoriya-vasilivna
E-mail	v.butenko@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб.52
Консультації	За графіком консультацій https://drive.google.com/drive/folders/1mlnf_OGeeyNGhrNfUtALb42Y856TC72v

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – базові знання в сфері фінансів, банківської справи, страхування та ринку капіталів, їх дослідження з метою ефективного управління фінансовими ресурсами на рівня повсякденного життя родини, підприємства, місцевої громади до рівня українського суспільства та поведінки у різних фінансових ситуаціях, так як запорука сталого розвитку сучасного суспільства неможлива без фінансово освічених громадян.

Пререквізити: опанування початкових знань з економіки та базових знань з математики.

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримують комплексні знання щодо основних засад фінансової грамотності,

психології грошей та її впливу на суспільний добробут, формування сімейного бюджету, оподаткування, здійснення заощаджень і інвестиційної діяльності домогосподарств, страхування, важливі аспекти фінансового шахрайства й особистої фінансової безпеки споживачів фінансових послуг. Опанування даної дисципліни сприятиме кращому розумінню таких дисциплін, як управління особистими фінансами (інвестування), особисте страхування, основи бухгалтерського обліку, основи оподаткування.

Метою викладання дисципліни «Основи фінансової грамотності» є формування у здобувачів комплексу базових знань щодо основних інструментів сучасних фінансових продуктів та послуг, оволодіння навичками власного фінансового планування для мінімізації ризиків притаманних фінансовій сфері.

Завдання дисципліни:

- розвинути у здобувачів вищої освіти критичне та системне мислення з фінансових питань;
- володіння базовими знаннями в області фінансової грамотності з метою адаптації та подальшої інтеграції особистості в сучасному світі;
- знати місце і роль грошей у житті споживача та розуміти можливості отримання доходів, включно з виконанням оплачуваних видів робіт і створення власного бізнесу;
- знати та розуміти економічні категорії, закони та поняття;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- уміння оцінювати ризики та приймати рішення щодо управління особистими фінансами.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: основні поняття і механізми реалізації відносин у сфері фінансів; алгоритми здійснення особистого фінансового планування, основи заощаджень, депозити та інвестиції, регулюючу діяльність держави у фінансовій сфері, засади формування середовища фінансової безпеки.

вміти: застосовувати теоретичні і практичні знання в сфері управління особистими фінансами, грошовій сфері, практично реалізовувати фінансове планування щодо заощаджень та інвестування, застосовувати механізми виявлення шахрайства у фінансовій сфері і нівелювання фінансових ризиків і загроз при здійсненні фінансових операцій.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

- У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:
- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);

- практичні методи: розв'язання практичних задач (в т.ч. розрахункових), виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до особистих фінансів.

Тема 2. Гроші, їх функції. Фінансове планування: надходження та видатки (податки).

Тема 3. Фінансова система: основні складові та механізм функціонування

Тема 4. Банки та банківські послуги. Небанківські фінансові установи. Валютні операції.

Тема 5. Страхування.

Тема 6. Основи заощаджень, депозити та інвестиції

Тема 7. Запозичення та кредит. Вартість кредиту

Тема 8. Ризики, їх види та управління ними. Фінансова безпека та шахрайство

Перелік рекомендованої літератури

1. [Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; Київ, 2019. 272 с. ISBN 978-966-484-311-6](#)
2. Фінанси: Навчальний посібник: експрес курс / [Волохова І. С., Шикіна Н. А., Волкова О. Г. та ін.] за заг. ред. Волохової І. С. Харків: Видавництво «ПромАрт», 2018. 262 с.
3. Ярошевич Н.Б. Фінанси: Навчальний посібник / під ред. Н.Б.Ярошевич, І.Ю. Кондрат, М.В.Ливдар- Львів: Видавництво "Простір-М", 2018. -298с.
4. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
5. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу; пер. з англ. К. Діса. Київ: Наш формат, 2017. 380 с.
6. Фінанси: експрес курс: навч. посібник / І. С. Волохова, Н. А. Шикіна, О. Г. Волкова та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової. Харків: ПромАрт, 2018. 262 с.
7. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексєєва С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. Житомир: "Полісся", 2021. 248 с. URL: <https://surl.li/vfkluf>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми, оцінювання виконання рефератів (оцінювання доповіді та презентації);
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання практичних задач, оцінювання розв'язання ситуаційних вправ та проблемних ситуацій;
- тестовий контроль: оцінювання поточного тестування за темами.

Періодичний контроль:

- тестовий контроль: оцінювання контрольних робіт за змістовними модулями (тестування).

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання :

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
- Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 5
- Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
- Контрольна робота за змістовними модулями у формі тестування	Від 0 до 25

Розподіл балів за темами:

Поточний та періодичний контроль								Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
0 – 5	0 – 5	0 – 10	0 – 10	0 – 5	0 – 5	0 – 5	0 – 5	100 балів
Контрольна робота * за змістовним модулем 1: 0 – 25				Контрольна робота * за змістовним модулем 2: 0 – 25				

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей за тематикою навчальної дисципліни (до 5 балів). Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах.

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді за визначеними темами, готуються до поточного та періодичного тестування. Доповіді подаються через Google Клас. Доповіді мають бути написані у науковому стилі, оформлюються 14 шрифтом, 1 міжрядковий інтервал, обов'язково мають містити власні висновки та пропозиції, а також посилання на використані джерела. Обсяг роботи – до трьох сторінок формату А4 (для доповіді). Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

За підсумками змістового модуля здобувачі готуються до проведення тестування. До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до

друку тез доповідей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова \(polozhennya-antiplagiat-2021.pdf \(onu.edu.ua\)\)](#).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ](#).



Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та
підприємництва



Силабус курсу

**ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО
ТА УПРАВЛІННЯ СТАРТАП-ПРОЄКТАМИ**

Обсяг	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	весняний семестр, 2026-2027 н.р.
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Войцеховська Аліна Олегівна
E-mail	alina.voitsekhovska@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб. 4н
Консультації	http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsyplyny

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, Google Class, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – принципи, підходи та методи розробки інноваційних бізнес-моделей, управління стартап-командами, фінансування підприємницьких ініціатив, маркетингового просування та стратегічного розвитку стартап-проектів.

Пререквізити: базові знання на рівні шкільних курсів «Економіка», «Фінансова грамотність», «Математика»

Постреквізити: після вивчення курсу здобувачі набувають компетенцій для ініціювання та розвитку власних стартапів, роботи в інноваційних компаніях, взаємодії з венчурними фондами, а також застосування сучасних підприємницьких підходів у різних сферах діяльності.

Метою дисципліни є формування у здобувачів комплексного розуміння процесів створення, розвитку та масштабування стартапів, оволодіння інструментами бізнес-моделювання, фінансування, маркетингу, управління інноваційними проектами та командною роботою. Курс сприяє розвитку критичного та креативного мислення, навичок прийняття стратегічних рішень в

умовах невизначеності та здатності до адаптації у швидкозмінному бізнес-середовищі.

Завдання дисципліни:

- розвиток системного мислення для розуміння взаємозв'язку всіх етапів стартап-проєкту – від ідеї до його масштабування;
- ознайомлення здобувачів із сучасними інноваційними технологіями, тенденціями та підходами у сфері підприємництва;
- опанування методів управління проєктами, зокрема планування, організацію, контроль і координацію стартап-діяльності;
- формування підприємницьких компетенцій, включаючи аналіз ринку, створення бізнес-моделей, залучення фінансування та управління командою;
- розвиток адаптивності, креативності і здатності ухвалювати рішення в умовах динамічного та невизначеного середовища;
- забезпечення практичних знань та навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері стартапів, інноваційного бізнесу та венчурного капіталу.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: основи інноваційного підприємництва та його роль у сучасній економіці; методи розробки, оцінки та реалізації стартап-проєктів; принципи створення та аналізу бізнес-моделей стартапів; сучасні підходи до фінансування стартапів, зокрема венчурний капітал, краудфандинг та грантові програми; методи управління командами та прийняття рішень в умовах невизначеності; юридичні аспекти підприємницької діяльності, захист інтелектуальної власності та регулювання стартап-екосистеми.

вміти: генерувати інноваційні ідеї та розробляти концепцію стартап-проєкту; налізувати ринок, визначати цільову аудиторію та конкурентне середовище; формувати та оцінювати бізнес-модель стартапу, використовуючи сучасні інструменти планування; розробляти маркетингові та фінансові стратегії для стартапів; ефективно презентувати стартап-проєкти потенційним інвесторам та партнерам; управляти командою, розподіляти ролі та ухвалювати стратегічні рішення; адаптувати бізнес-модель до змін у ринковому середовищі та масштабувати стартап.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних (14 год.), організації самостійної роботи здобувачів (60 год.).

- словесні методи: лекція, пояснення, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, відеоролики;

– практичні методи: Кейси, виконання тестових завдань, вирішення задач, ІНДЗ, проєктний метод.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до інноваційного підприємництва: ключові концепції та значення для сучасного суспільства

Тема 2. Стартап-екосистема та команда стартапу.

Тема 3. Генерація інноваційних ідей та методи креативного мислення

Тема 4. Концепція мінімально життєздатного продукту (MVP)

Тема 5. Основні компоненти та підходи до розробки бізнес-модель стартапу.

Тема 6. Маркетингові стратегії для стартапів: аналіз ринку та конкурентне позиціонування

Тема 7. Основи інвестицій, фінанси та юридичні особливості стартапів

Тема 8. Управління стартап-командою та розвиток лідерських компетенцій

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Ben Horowitz to Startup CEOs: This Won't Be Easy. URL: <https://www.inc.com/magazine/201404/leigh-buchanan/ben-horowitznew-book-the-hard-thing-about-hard-things.html>.
2. Гавриш О. А., Бояринова К. О., Копішинська К. О. Розробка стартап-проєктів: навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2019. С. 188. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/29447>
3. Закон України «Про інноваційну діяльність». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
4. Збанацький Д. Стартапи: юридичні та практичні аспекти. Ознайомча частина. Незалежний аудитор: веб-сайт. URL: http://n-auditor.com.ua/uk/component/na_archive/155?view=material.
5. Колесник В. І. Управління стартапами в Україні: проблеми та перспективи. *Економіка харчової промисловості*. 2017. Т. 9, Вип. 4. С. 57-61.
6. Колодінська Я. О., Великоіваненко Г. І. Інноваційне підприємництво як чинник розвитку цифрової економіки: сучасні тенденції та виклики в Україні. *Economics and management*. 2023. № 2 (2023). С. 31-38. URL: <https://doi.org/10.36919/2312-7812.2.2023.31>.
7. Монтрін І. І., Танська Л. В. Стартапи: теоретико-методичні аспекти розвитку інноваційного бізнесу. *Ефективна економіка*. 2021. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9438>
8. Нечипорук О. Сучасні підходи та методи управління проєктами. *Наука і техніка сьогодні*. 2023. № 12(26). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12\(26\)-262-272](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2023-12(26)-262-272).
9. Рибіна О. І., Шепілов Д. О., Писаренко К. О. Сила «лайку». Вплив маркетингу в соціальних мережах на залучення клієнтів. *Вісник СумДУ*. 2020. № 1. С. 118-123.

10. Сідельникова І., Солопун Н. Інноваційне підприємництво як напрямок розвитку сучасного підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2020. № 25. С. 146. URL: <https://doi.org/10.30977/ppb.2226-8820.2020.25.0.146>.
11. Смачило В., Халіна В., Чайка Д. Формування локальної стартап-екосистеми. *Економіка та суспільство*. 2021. № 23. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-9>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: опитування на практичному занятті (індивідуальне або фронтальне), оцінювання розв'язання практичних задач, тестування, оцінювання результатів самостійної роботи; ІНДЗ.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання:

Вид контролю	Кількість балів
Опитування на практичних заняттях, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань, вирішення задач	Від 0 до 5 балів
Вирішення кейсу / ситуаційної вправи	Від 0 до 5 балів
Доповідь з презентацією	Від 0 до 5 балів
ІНДЗ	Від 0 до 20 балів
Контрольна робота	Від 0 до 15 балів

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Практичне заняття 1. Вступ до інноваційного підприємництва: ключові концепції та значення для сучасного суспільства	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу)	0 – 10
Практичне заняття 2. Стартап-екосистема та команда стартапу.	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (доповідь з презентацією)	0 – 10
Практичне заняття 3. Генерація інноваційних ідей та методи креативного мислення	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу)	0 – 10
Практичне заняття 4. Концепція мінімально життєздатного продукту (MVP)	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 10 (контрольна робота за темами 1-4)	0 – 15
Практичне заняття 5. Основні компоненти та підходи до розробки бізнес-модель стартапу.	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу)	0 – 10
Практичне заняття 6. Маркетингові стратегії для стартапів: аналіз ринку та конкурентне позиціонування	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (доповідь з презентацією)	0 – 10
Практичне заняття 7. Основи інвестицій, фінанси та юридичні особливості стартапів	0 – 5 (опитування, вирішення завдань) 0 – 10 (контрольна робота за темами 5-7)	0 – 15
Презентація ІНДЗ	0 – 20 (презентація ІНДЗ)	0 – 20

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей. Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах, отримання сертифікату за темою / темами дисципліни на освітніх платформах (Coursera, Prometheus й ін.).

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних та практичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готуються до поточного та підсумкового контролю. Завдання, подаються через Google Клас. Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перекладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується _____

Положенням

про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
([polozhennya-antiplagiat-2021.pdf](#)
([onu.edu.ua](#)).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ
(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procusu_2024.pdf).



Одеський національний університет
імені І.І.Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та
підприємництва



Силабус курсу

МІКРО- І МАКРОЕКОНОМІКА

Обсяг	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	весняний семестр, 2026-2027 н.р.
Дні, час, місце	За розкладом https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/fmvps/spetsialnosti-ta-spetsializatsii
Викладач	Доброва Тетяна Георгіївна, к.е.н., доц.
Е-mail	t.dobrova@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб. 4н
Консультації	http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsyplyny
Посилання на профіль викладача	https://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/kafedry-ta-inshi-strukturni-pidrozdily/theor-ecomon/staff/5820-dobrova-tetyana-georgijivna

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, Google Class, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – система базових категорій та об’єктивних закономірностей розвитку економіки на мікро- і макрорівні, моделі прийняття раціональних економічних рішень споживачами, виробниками та державою в цілому.

Пререквізити: опанування навчальної дисципліни базується на знаннях, набутих на рівні повної загальної середньої освіти, при вивченні дисциплін «Економіка», «Фінансова грамотність», «Математика»

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі набудуть навичок використання інструментарію мікро- і макроекономічного аналізу для обґрунтування підприємницьких бізнес-проектів та оцінки ефективності і наслідків державної економічної політики.

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття здобувачем ґрунтовних знань об'єктивних закономірностей розвитку економіки на мікро- і макрорівні, які необхідні для свідомого прийняття раціональних рішень при реалізації особистих економічних інтересів, оптимізації бізнесових проєктів, аналізу ефективності економічної політики уряду.

Завдання дисципліни:

- надати знання про базові економічні категорії та закони розвитку на мікро- та макроекономічному рівні;
- сформувані розуміння механізму прийняття раціональних економічних рішень та відповідної поведінки з позицій споживача та виробника;
- сформувані вміння визначати і аналізувати результати функціонування національної економіки та оцінювати ефективність економічної політики держави;
- сприяти розвитку вмінь та навичок конструктивно-критичного мислення та аналізу економічних подій, що відбуваються в реальному житті.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: суть мікро- та макроекономічних категорій; зміст та механізм дії об'єктивних економічних законів, принципи раціональної поведінки економічних суб'єктів в ринкових умовах; економічні інструменти господарювання (визначення обсягу виробництва, ціноутворення, оплата праці, інвестиційна діяльність тощо); принципи ефективного функціонування економічної системи в цілому, інструменти та механізми державного регулювання економіки.

вміти: обчислювати основні величини, що пов'язані із функціонуванням ринку певного товару, із процедурою раціонального вибору споживача та виробника; пропонувати найбільш адекватні форми розв'язання економічних суперечностей; оперувати математичними моделями ефективної поведінки споживачів та виробників; обчислювати основні макроекономічні показники для визначення рівня економічного розвитку країни та здійснення міжнародних порівнянь; пояснювати механізм функціонування економічної системи; надавати обґрунтовану оцінку ефективності регуляторної політики держави; застосовувати математичний апарат при розв'язанні економічних задач та аналізі проблемних ситуацій.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.)

- словесні методи: лекція, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: демонстрація (у вигляді роздаткового ілюстративного матеріалу);

- практичні методи: розв'язання економічних задач та ситуаційних вправ, аналіз проблемних ситуацій, виконання тестових завдань

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до мікроекономіки.

Тема 2. Механізм функціонування ринку досконалої конкуренції

Тема 3. Теорія граничної корисності. Закономірності поведінки споживача

Тема 4. Теорія витрат виробництва та поведінка конкурентної фірми.

Тема 5. Ринок недосконалої конкуренції та особливості його функціонування

Тема 6. Макроекономіка як наука. Система національних рахунків.

Тема 7. Макроекономічна нестабільність. Безробіття та інфляція

Тема 8. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага.

Тема 9. Макроекономічна політика сучасної держави.

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Базилевич В. Д. Мікроекономіка : навч. посіб. / В. Д. Базилевич та ін. Київ : Знання, 2020. 679 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича. Київ: Знання, 2019. 851 с.
3. Крючкова Н.М., Пічугіна Ю.В. Макроекономіка – практикум. Одеса: ОНУ імені І.І. Мечникова, 2019. 55 с. URL: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/2542>
4. Макаренко М. І., Семененко Т.О., Петрушенко Ю.М. Макроекономіка: підручник. Суми : Сумський державний університет, 2021. 307 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf>
5. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.]. Київ : КНЕУ, 2016. 254 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Faculty_of_Economics_and_Administration/kmdu%20fetau/Publications/PosD196bnik_52012817_0329.pdf
6. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/Навчальний%20посібник.pdf>
7. Мікро та макроекономіка : навчальний посібник / уклад. О.І. Андрусь. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/c47643b5-463e-4128-8977-e88f7b96f947/content>
8. Мікроекономіка : навч. посіб. / С. В. Васильєв, Є. А. Кобець, О. О. Масляєва. Дніпро: ДДАЕУ, 2024. 310 с. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/9877/1/Мікроекономіка%20навч.%20посіб.pdf>
9. Добрава Т.Г., Кіртока Р.Г. Дитяча бідність: масштаби та ризики в контексті повоєнного відродження України. *Вісник Одеського національного*

університету. Серія Економіка. 2023. Т. 28. Вип. 3(97). С. 54-60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/3-97-10>

10. Масленніков Є.І., Добрава Т.Г., Кіртока Р. Г. Стратегія сталого розвитку суб'єкта господарської діяльності на основі ефективного використання ресурсного та управлінського потенціалу. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2023. Том 22. Вип. 2 (54). С. 135-145. DOI: [https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2\(54\).298559](https://doi.org/10.18524/2413-9998.2023.2(54).298559)
11. Добрава Т.Г. Потужний середній клас як індикатор економічного потенціалу країни. *Фінансово-економічний потенціал країни і регіонів: механізми функціонування в сучасних умовах*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Одеса, 2 лютого 2024,). Львів-Торунь : Liha-Pres, 2024. 192 с. С. 28-32. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-362-3-6>
12. Добрава Т.Г. Відновлення трудового потенціалу – пріоритетне завдання на шляху до відродження економіки України. *Стратегічні пріоритети соціально-економічного розвитку в умовах інституційних перетворень глобального середовища*: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2024 р.). Львів-Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 143-146 DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-438-5-38>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль

індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми та оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання ситуаційних вправ, розв'язання задач.

Періодичний контроль: контрольна робота (тестування) за змістовним модулем

Підсумковий контроль: залік

Критерії оцінювання

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
- Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань,	від 0 до 5
- Розв'язання економічних задач, виконання ситуаційних вправ	від 0 до 3
- Контрольна робота за модулем 1 (тестування)	від 0 до 14
- Контрольна робота за модулем 2 (тестування)	від 0 до 14

Розподіл балів за темами

Теми занять	Кількість балів за вид роботи	Балів
Практичне заняття 1. Вступ в мікроекономіку	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8
Практичне заняття 2. Механізм функціонування ринку досконалої конкуренції	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8

Практичне заняття 3. Теорія граничної корисності. Закономірності поведінки споживача.	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8
Практичне заняття 4. Теорія витрат виробництва та поведінка конкурентної фірми.	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8
Практичне заняття 5. Ринок недосконалої конкуренції та особливості його функціонування.	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач) 0 – 14 (контрольне тестування за модулем 1)	0 – 8 0 – 14
Практичне заняття 6. Макроекономіка як наука. Система національних рахунків	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8
Практичне заняття 7. Макроекономічна нестабільність. Безробіття та інфляція	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8
Практичне заняття 8. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Макроекономічна рівновага.	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач)	0 – 8
Практичне заняття 10. Макроекономічна політика сучасної держави.	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних ситуацій) 0 – 3 (розв'язання задач) 0 – 14 (контрольне тестування за модулем 2)	0 – 8 0 – 14
Загалом сума балів		0 – 100

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готуються до поточного контролю. Завдання подаються через Google Клас. Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

За підсумками вивчення дисципліни здобувачі отримують залік.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за відповідною темою у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується *Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (polozhennya-antiplagiat-2021.pdf (onu.edu.ua)).*

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються *Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ* _____ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf)



Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та
підприємництва



Силабус курсу

Основи економіки

Обсяг	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	Осінній семестр, 2026-2027 н.р.
Дні, час, місце	За розкладом http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny
Викладач	Скороход Ірина Петрівна, к.е.н., доцент
E-mail	I.skorohod@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб. 4н
Консультації	http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, Google Class, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – сучасні методи дослідження економічних процесів і явищ, сучасні підходи до суспільного розвитку, спрямовані на вирішення соціальних, економічних та екологічних проблем людства.

Пререквізити: опануванню навчальної дисципліни сприятимуть знання, набуті на рівні загальної середньої освіти по дисциплінах «Економіка», «Фінансова грамотність», «Математика».

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають комплексні знання щодо здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Знання принципів основ економіки. Здатність реалізовувати стратегію сталого розвитку, знання складових економічного механізму.

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи економіки» є надання здобувачам навичок практичної роботи, вміння застосувати на практиці отримані з дисципліни знання, підвищення рівня фундаментальних та прикладних знань і досвіду в оперуванні основними поняттями, принципами, підходами, інструментами у сфері з основ економіки для правильного сприйняття руху технічного прогресу і забезпечення безпечних умов існування

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи економіки» є формування у студентів теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі економічного регулювання процесів використання природних ресурсів, системи економічних відносин, категорій та законів, економічно обґрунтованих пріоритетів соціально-економічного розвитку суспільства.

Очікувані результати: У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- економічна теорія як наука;
- економічні потреби та теорія споживчої поведінки;
- власність, її сутність, форми і місце в економічній системі;
- економічні системи суспільства;
- сутність і еволюція грошей;
- ринок і механізм його функціонування;
- ринок праці й земельних ресурсів і ціна землі;
- підприємництво і підприємство (фірма) в системі ринкових відносин;
- витрати виробництва і прибуток. Собівартість та її види;
- національна економіка як єдине ціле.

вміти:

- визначити і графічно інтерпретувати економічні показники;
- розрахувати різні види еластичності;
- графічно інтерпретувати теорію граничної корисності;
- вибирати оптимальний варіант виробництва з альтернативних;
- аналізувати та підраховувати різні види витрат виробництва та заробітну плату;
- аналізувати граничні показники;
- визначити ціну на різних типах ринку;
- побудувати графіки ефективності виробництва суспільного блага, зовнішніх ефектів;
- побудувати графіки макроекономічної рівноваги.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація;
- практичні методи: підготовка доповідей та аналітичних повідомлень, розв'язання практичних задач.

Зміст навчальної дисципліни

- Тема 1. Економічна теорія як наука. Економічні потреби та теорія споживчої поведінки.
- Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності.
- Тема 3. Суспільне виробництво: фактори, результати, ефективність.
- Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Гроші та грошовий обіг.
- Тема 5. Попит та пропозиція. Рівновага ринку. Ринкова ціна і ціноутворення. Сутність ринку.
- Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій економіці. Антимонопольна політика держави.
- Тема 7. Держава та її економічні функції.
- Тема 8. Фінансова система та фіскальна політика.

Перелік рекомендованої літератури

1. Галушка З. І., Поченчук Г. М. Економіка: теорія і практика. Підручник. Чернівці: Чернів. нац. ун-т, 2020. 232 с.
2. Горняк О. В., Матюк Т. В. Економічна теорія. Навч.-метод. посібн. Одеса: 2020. 140 с.
3. Економіка: практикум з економічної теорії, історії економіки та економічної думки, мікро- та макроекономіки. За ред. З.І. Галушки, Г.М. Поченчук. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т. Ю. Федьковича. 2022. 368 с.
4. Економічна теорія: підручник. За ред. В. Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2017. 608 с.
5. [Економічна теорія: підручник : у 2 ч. Ч. 1 Мікроекономіка / В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, К. М. Ніколаєць, та ін.; за ред. В. Д. Лагутіна. 2-ге вид., доопр., перероб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 396 с.](#)
6. [Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 412 с.](#)
7. Економічна теорія: підручник / за заг. ред. В.П. Якобчук. К.: Видавництво Ліра- К, 2020. 450 с.
8. Економічна теорія: навч. посіб. / [О. В. Стефанишин та ін.]; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 335 с
9. Зайцев Ю. К. Сучасна політична економія як теоретична основа економічного розвитку суспільства: в 2 кн. Кн.1 Філософсько-методологічні засади архітекtonіки предмета сучасної політичної економії. Монографія. Київ: КНЕУ, 2018. 397 с.
10. [Кокарев І. В. Основи економічної теорії : навч. посібник / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 100 с.](#)
11. [Кокарев І. В. Основи економічної теорії : курс лекцій. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 220 с.](#)

12. Пікетті Т. Капітал у ХХІ столітті. Київ: Наш формат, 2016, 696 с.
 13. Райнерт Е. С. Як багаті країни збагатили... і чому бідні країни лишаються бідними. Київ: Темпора, 2014. 444 с.
 14. URL: <http://www.minfin.gov.ua>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль:

індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми та оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання доповідей, поточне тестування, вирішення задач.

Періодичний контроль:

контрольна робота.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання:

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування за питаннями відповідної теми на практичному занятті, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 2
Виконання рефератів за однією із запропонованих тем: доповідь та демонстрація презентації	від 0 до 3
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій	від 0 до 3
Поточне тестування за темами	від 0 до 3
Періодичний контроль:	
Контрольна робота	Від 0 до 25

Розподіл балів за темами:

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку суспільства		
Тема 1. Економічна теорія як наука. Економічні потреби та теорія споживчої поведінки	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 5
Тема 2. Економічна система суспільства. Відносини власності	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 5
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи мікроекономіки		

Тема 3. Суспільне виробництво: фактори, результати, ефективність	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 3 (реферат, презентація)	0 - 8
Тема 4. Форми організації суспільного виробництва. Гроші та грошовий обіг.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 3 (реферат, презентація)	0 - 8
Контрольна робота №1		0-25
Тема 5. Попит та пропозиція. Рівновага ринку. Ринкова ціна і ціноутворення. Сутність ринку.	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 3 (реферат, презентація)	0 - 8
Тема 6. Конкуренція і монополія в ринковій економіці. Антимонопольна політика держави	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 8
Тема 7. Держава та її економічні функції	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ та проблемних ситуацій) 0 – 3 (поточне тестування)	0 - 8
Тема 8. Фінансова система та фіскальна політика	0 – 2 (опитування) 0 – 3 (поточне тестування)	0-5
Контрольна робота №2		0-20
Загалом сума балів		0- 100

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей, сертифікат про проходження онлайн-курсів за тематикою навчальної дисциплін (до 10 балів). Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах, отримання сертифікату за темою / темами дисципліни на освітніх платформах (Coursera, Prometheus, тощо).

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення

теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді за визначеними темами, готуються до поточного контролю, підсумкової контрольної роботи. Доповіді та завдання подаються через Google Клас. Роботи мають бути написані у науковому стилі, оформлюються 14 шрифтом, міжрядковий інтервал – 1,5, обов'язково мають містити власні висновки та пропозиції, а також посилання на використані джерела. Обсяг роботи: доповіді-презентації (до 6 змістовних слайдів), кейсового, аналітичного та ситуаційного завдання – до 4 сторінок формату А4. Для презентації доповідей на практичних заняттях здобувачі готують презентації у PowerPoint. Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

За підсумками вивчення дисципліни здобувачі готуються до проведення тестування. До самостійної роботи відноситься також написання та підготовка до друку тез доповідей (за бажанням здобувача).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується _____

Положенням

про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

([polozhennya-antiplagiat-2021.pdf](#)

([onu.edu.ua](#)).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються

Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ

(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procasu_2024.pdf).



Одеський національний університет
імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та
підприємництва



Силабус курсу

ОСНОВИ ІНВЕСТУВАННЯ

Обсяг	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання	Весняний семестр, 2026-2027 н.р.
Дні, час, місце	За розкладом
Викладач (-і)	Ломачинська Ірина Анатоліївна, д.е.н., професор Андрущенко Олеся Сергіївна, к.е.н., доцент
E-mail	i.lomachynska@onu.edu.ua o.andrushchenko@onu.edu.ua
Робоче місце	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб. 4н
Консультації	http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, Google Class, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – економічні відносини, що виникають у сфері інвестування на різних рівнях господарювання.

Пререквізити: базові знання з математики, соціально-економічних процесів на рівні шкільних курсів.

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають сучасне мислення та розуміння закономірностей інвестиційних процесів та інвестиційної діяльності, базові навички прийняття інвестиційних рішень.

Метою дисципліни є формування у здобувачів розуміння сутності інвестиційного процесу підприємств різних форм власності та на міждержавному рівні; вміння аналізувати конкретні ситуації та вирішувати практичні завдання, що пов'язані з інвестуванням; здібностей агрегувати та узагальнювати інформацію, приймати інвестиційні рішення та рішення про доцільність залучення тих чи інших джерел фінансування в інвестиційні об'єкти.

Завдання дисципліни:

- формування вмінь та навичок розуміння суті та механізму функціонування такої категорії, як інвестування, ознайомлення із сутністю та теоретичними засадами інвестиційної діяльності;
- застосування методичного інвестиційного інструментарію;
- формування теоретичної та методологічної бази, необхідної для оволодіння практикою фінансового, реального, інноваційного та іноземного інвестування;
- вироблення уміння опрацювати та аналізувати доцільність реалізації інвестиційних проєктів в умовах невизначеності, правильно визначати методи фінансування інвестиційної діяльності та напрямки державного регулювання.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: методи аналізу та оцінки ефективності інвестиційних проєктів; особливості інвестування та організації інвестиційних процесів; особливостей вітчизняної та зарубіжних моделей інвестування; організаційні особливості функціонування системи інвестування; сутність методів, принципів та інструментів розробки та використання інвестиційних проєктів

вміти: вільно орієнтуватися в теоретичних та практичних проблемах інвестиційної діяльності; аналізувати інвестиційні проєкти та приймати правильні фінансові рішення; прогнозувати тенденції інвестування; обирати оптимальні шляхи вирішення конкретних проблем реалізації інвестиційних проєктів.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних (14 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.)

- словесні методи: лекція, пояснення, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, відеороліки;
- практичні методи: есе, виконання тестових завдань, вирішення задач, кейсів, проєктний метод.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Методологічні основи інвестування

Тема 2. Форми інвестування

Тема 3. Обґрунтування доцільності інвестування

Тема 4. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу

Тема 5. Інвестиційне проєктування та управління інвестиційним проєктом

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Гудзь О. Є., Стецюк П.А. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник.

- Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 223 с.
2. Інвестування : підручник (модульний варіант) / В. П. Ільчук, Г. В. Кравчук, М. В. Дубина, А. В. Тарасенко ; кер. авт. колект. і наук. ред. проф. В. П. Ільчук. Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2014. 355 с.
 3. Інвестування : підручник для студентів вищих навчальних закладів / І. Л. Сазонець, В. А. Федорова, А. Ю. Гладченко. Львів : Новий світ-2000, 2019. 388 с.
 4. Інвестування : навчальний посібник / М. А. Вознюк, Б. І. Пшик, Г. В. Дурицька; Міністерство освіти і науки України, Державний вищий навчальний заклад "Університет банківської справи". Київ : ДВНЗ "Університет банківської справи", 2017. 526 с.
 5. Інвестування : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти неекономічних спеціальностей. Укладачі: І. А. Ломачинська, А. О. Войцеховська. Одеса, 2024. 85 с.
 6. Кальний С. В. Інвестування: практикум : навчальний посібник / С. В. Кальний. Київ : Видавництво «Наукова столиця», 2020. 135 с.
 7. [Лактіонова О. А. Навчальний посібник з дисципліни «Інвестування» / О. А. Лактіонова. Вінниця: «Донецький національний університет імені Василя Стуса» 2019. 256 с.](#)
 8. Шапуров О. О. Інвестування : підручник / О. О. Шапуров ; Міністерство освіти і науки України, Запорізька державна інженерна академія. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 175 с.
 9. Череп А.В. Аналіз інвестиційних проектів: практикум для ст-ів ВНЗ Київ : Кондор, 2017. 260 с.
 10. [Ярошевич Н.Б., Кондрат І.Ю., Якимів А. І. Державне управління інвестиційною діяльністю: навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 429 с.](#)
 11. Ломачинська І. А. Фінансова система: теоретико-методологічні доміанти інституційної трансформації в умовах економічних перетворень : монографія. Чернігів : ЧНТУ, 2020. 372 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: опитування на практичному занятті (індивідуальне або фронтальне), оцінювання розв'язання практичних задач, тестування, оцінювання результатів самостійної роботи; ІНДЗ.

Періодичний контроль: контрольні роботи за темами змістового модулю. Тестування за темами змістового модулю здійснюється у формі закритих тестів і відкритих завдань після завершення вивчення навчального матеріалу відповідних тем змістового модуля.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання:

Вид контролю	Кількість балів
Опитування на практичних заняттях, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань, вирішення задач	Від 0 до 4 балів
Вирішення кейсу / ситуаційної вправи	Від 0 до 5 балів
Доповідь з презентацією	Від 0 до 5 балів
ІНДЗ	Від 0 до 15 балів
Тестування за змістовним модулем	Від 0 до 10 балів

Теми курсу	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
Тема 1. Методологічні основи інвестування	0 – 4 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу) 0 – 5 (доповідь з презентацією)	0 – 14
Практичне заняття 2. Форми інвестування	0 – 4 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу) 0 – 5 (доповідь з презентацією) 0 – 10 (контроль робота за темою 1-2)	0 – 24
Практичне заняття 3. Обґрунтування доцільності інвестування	0 – 4 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу) 0 – 5 (доповідь з презентацією)	0 – 14
Практичне заняття 4. Фінансове забезпечення інвестиційного процесу	0 – 4 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу)	0 – 9
Практичне заняття 5. Інвестиційне проектування та управління інвестиційним проектом	0 – 4 (опитування, вирішення завдань) 0 – 5 (вирішення кейсу) 0 – 5 (доповідь з презентацією) 0 – 10 (контроль робота за темами 3-5)	0 – 24
Презентація ІНДЗ	0 – 15	0 – 15
Загалом сума балів		0 – 100

Здобувач може отримати додаткові бали за участь у конференціях із опублікуванням тез доповідей. Також можуть бути зараховано додаткові (бонусні) бали за отримання призових місць у всеукраїнських наукових конкурсах або олімпіадах, отримання сертифікату за темою / темами дисципліни на освітніх платформах (Coursera, Prometheus й ін.).

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних та практичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал

лекцій, готуються до поточного та підсумкового контролю. Завдання, подаються через Google Клас. Основні вимоги до Есе: обсяг – до 5 сторінок, не менше 3 актуальних джерел, використання статичної та фактичної інформації. Терміни подання робіт встановлюються у Google Класі. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов'язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf).



**Одеський національний
університет імені І. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет
Кафедра економіки та
підприємництва**



Силабус курсу

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Обсяг:	90 годин / 3 кредити ЄКТС
Семестр, рік навчання:	осінній семестр, 2026-2027 н.р.
Дні, час, місце:	За розкладом http://onu.edu.ua/uk/
Викладачі:	Максимова Юлія Олександрівна, ст. викладач
E-mail	julia.maksimova@onu.edu.ua
Робоче місце:	Гуманітарний корпус ОНУ, Французький б-р, 24/26, каб. 4н
Консультації:	За графіком: http://onu.edu.ua/uk/structure/faculty/epf/dystsypliny

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами відбувається під час лекційних та практичних занять, у дні очних консультацій, за попередньою домовленістю з викладачем – через платформу Zoom, Google Classroom, через соціальні мережі Viber, Telegram.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – є процес створення, управління та розвитку власної справи в сучасних економічних умовах. Дисципліна охоплює ключові аспекти підприємництва, включаючи бізнес-планування, маркетинг, фінанси, правове регулювання та управління ризиками.

Пререквізити: опануванню навчальної дисципліни здобувачам рекомендується мати базові знання, набуті на рівні загальної середньої освіти по дисциплінах «Математика», «Економіка». «Фінансова грамотність», володіти аналітичними та комунікативними навичками.

Постреквізити: після вивчення навчальної дисципліни здобувачі отримають знання та навички розробки та реалізації власних бізнес ідей, планування, управління фінансами, маркетингом і командами для ефективного запуску та розвитку власного бізнесу.

Метою навчальної дисципліни є отримання здобувачами вищої освіти теоретичних та практичних знань про процес підприємництва, формування у здобувачів підприємницького мислення, знань і навичок, необхідних для започаткування, управління та розвитку власної справи в сучасних економічних умовах. Особлива увага приділяється практичному застосуванню отриманих знань, розвитку креативності, лідерських якостей та здатності адаптуватися до змін у бізнес-середовищі, розвитку навичок ухвалення рішень та використанню сучасних технологій у бізнесі.

Завдання дисципліни:

- опанування основних понять і категорій підприємницької діяльності, функцій підприємництва;
- набуття практичних навичок використання базових інструментів здійснення підприємницької діяльності;
- формування вмінь творчого пошуку резервів підвищення ефективності системи управління підприємствами;
- ознайомлення з цифровими інструментами для бізнесу.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати: сутність, види та роль підприємницької діяльності в економіці; принципи фінансового планування, бюджетування, управління грошовими потоками, основи інвестування та залучення капіталу; методи аналізу ринку, визначення цільової аудиторії, побудова бренду та ефективне просування товарів і послуг; використання цифрових інструментів, електронної комерції, штучного інтелекту та автоматизації бізнес-процесів та інше.

вміти: генерувати та оцінювати бізнес-ідеї з урахуванням ринкових тенденцій та потреб споживачів; розробляти бізнес-модель та складати бізнес-план для власного підприємства; здійснювати реєстрацію підприємницької діяльності та обирати оптимальну організаційно-правову форму бізнесу; застосовувати фінансові інструменти для планування бюджету, розрахунку собівартості продукції, управління грошовими потоками та визначення рентабельності бізнесу; розробляти маркетингові стратегії для просування товарів і послуг, аналізувати ринок та поведінку споживачів; мотивувати співробітників та створювати ефективне робоче середовище; використовувати сучасні технології для ведення бізнесу; приймати підприємницькі рішення в умовах невизначеності та адаптуватися до змін у бізнес-середовищі.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи (60 год.).

- словесні методи: лекція, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація;
- практичні методи: підготовка доповідей, вирішення задач, виконання тестових завдань, виконання індивідуальних навчальних завдань.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Підприємництво, як основа економічного розвитку суспільства

Тема 2. Генерація бізнес-ідей та аналіз ринку

Тема 3. Юридичні та фінансові аспекти відкриття власної справи

Тема 4. Від стартапу до успішного бізнесу: основи підприємництва

Тема 5. Онлайн-бізнес та цифрові можливості для підприємців

Тема 6. Організація виробництва товару або послуги

Тема 7. Маркетинг та продажі: ефективні стратегії залучення клієнтів

Тема 8. Економіка підприємницької діяльності

Перелік рекомендованої літератури

1. Данілович-Кропивницька М., Канцір І. Бізнес-економіка. Львів: Львівська політехніка, 2021. 248 с.

2. Основи підприємницької діяльності : підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
3. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
4. Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. Т. В. Шепель, О. О. Комліченко. Херсон: Олді Плюс, 2022. 308 с.
5. Основи підприємництва: Підручник. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. та ін; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 492 с.
6. Основи економічної грамотності та підприємництва: навчальний посібник /Алексеева С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б., Гриценко І. А., Єршова Л. М., Закатнов Д. О., Орлов В. Ф., Сохацька Г. В. Житомир: «Полісся», 2021. 248 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування за питаннями відповідної теми та оцінювання участі у дискусійних обговореннях, оцінювання виконання доповідей, поточне, контрольне тестування, вирішення ситуаційних вправ та кейсів.

Періодичний контроль: тестовий контроль.

Підсумковий контроль: залік.

Критерії оцінювання:

Вид роботи	Кількість балів
Поточний контроль:	
Опитування на практичних заняття, участь здобувачів в обговоренні проблемних питань	від 0 до 5
Презентація-захист індивідуального завдання	від 0 до 5
Розв'язання практичних задач, ситуаційних вправ, кейсів	від 0 до 5
ІНДЗ	від 0 до 20
Контрольні роботи за ЗМ1 та ЗМ2	від 0 до 10

Розподіл балів за темами:

Теми занять	Кількість балів за вид роботи	Балів
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика підприємства		
Практичне заняття 1. Підприємництво, як основа економічного розвитку суспільства	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних питань) 0 – 5 (розв'язання кейсів)	10
Практичне заняття 2. Генерація бізнес-ідей та аналіз ринку КР за ЗМ 1	0 – 5 (обговорення проблемних питань) 0 – 10 (контрольна робота за ЗМ1)	15
Змістовий модуль 2. Організаційно-економічне забезпечення підприємницької діяльності		
Практичне заняття 3. Юридичні та фінансові аспекти відкриття власної справи	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних питань) 0 – 5 (розв'язання кейсів)	10
Практичне заняття 4. Від стартапу до успішного бізнесу: основи підприємництва	0 – 5 (розв'язання практичних завдань) 0 – 5 (опитування)	10
Практичне заняття 5. Онлайн-бізнес та цифрові можливості для підприємців	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних питань) 0 – 5 (розв'язання кейсів)	10

Практичне заняття 6. Маркетинг та продажі: ефективні стратегії залучення клієнтів	0 – 5 (опитування, обговорення проблемних питань) 0 – 5 (розв’язання практичних завдань)	10
Практичне заняття 7. захист індивідуальних завдань КР за ЗМ 2	0 – 5 (презентація-захист індивідуального завдання) 0 – 10 (контрольна робота за ЗМ2)	15
ІНДЗ		0 – 20
Загалом сума балів		0 - 100

Самостійна робота здобувачів:

У межах самостійної роботи здобувачі готуються до обговорення теоретичних питань, які виносяться на практичні заняття, опрацьовують матеріал лекцій, готують доповіді за визначеними темами, готуються до поточного контролю. Доповіді, завдання, ІНДЗ подаються через Google Classroom. Роботи мають бути написані у науковому стилі, оформлюються 14 шрифтом, міжрядковий інтервал – 1,5, обов’язково мають містити власні висновки та пропозиції, а також посилання на використані джерела. Обсяг роботи: доповіді-презентації (до 6 змістовних слайдів), кейсового, аналітичного та ситуаційного завдання – до 4 сторінок, ІНДЗ – до 10 сторінок формату А4. Для презентації доповідей та ІНДЗ на практичних заняттях здобувачі готують презентації у PowerPoint. Терміни подання робіт встановлюються у Google Classroom. У випадку несвоєчасного подання роботи оцінка за неї може бути знижена.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов’язкова присутність здобувачів під час проведення періодичного контролю. У випадку пропуску заняття з поважних причин здобувач зобов’язаний виконати контрольну роботу за змістовим модулем у позанавчальний час за погодженням з викладачем. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується [Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І.Мечникова \(polozhennya-antiplagiat-2021.pdf \(onu.edu.ua\)\)](#).

Політика щодо відвідування: Відвідування практичних занять є обов’язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються [Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ \(https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/Pro_organizaciiu_osvit_procesu_2024.pdf\)](#).